

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Το Χαμόγελο της Τζοκόντα

PENTE ΑΙΩΝΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΑΘΗΝΑ.- Την Παρασκευή, 11 Οκτωβρίου 2019, στις 19:00, το *Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο Αθηνών* και το *Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων – Ελαιουργείον*, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τη συμπλήρωση 500 χρόνων από το θάνατο του Λεονάρντο ντα Βίντσι (1452-1519), παρουσιάζουν την έκθεση σύγχρονης τέχνης **«Το Χαμόγελο της Τζοκόντα – Πέντε Αιώνες Καλλιτεχνικής Ιδιοποίησης»** στις αίθουσες εκθέσεων του *Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου Αθηνών*, οδός Πατησίων (28^{ης} Οκτωβρίου) 47, Κέντρο, 104 33 Αθήνα.

Η έκθεση εντάσσεται στο «Φθινοπωρινό Πρόγραμμα» της πολιτιστικής πρωτοβουλίας *TempoFortelItalia–Ελλάδα2019* και στο εικαστικό πρόγραμμα *XANiART 2019*.

Επιμέλεια: Δρ Κωνσταντίνος Β. Πρώιμος & Ιωάννης Ν. Αρχοντάκης.
Οργάνωση: Δρ Γ.Δ. Καρβουνάκη.

Η έκθεση περιλαμβάνει έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτηριστικής φωτογραφίας, κολλάζ, ψηφιδωτού και εγκαταστάσεων και συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Γιάννης Αδαμάκης, Eozen Agorian, Ειρήνη Βαζούκου, Χρύσα Βαθιανάκη, Αργυρή Βασιλάκου, Ellen Weijers, Όλγα Βερυκάκη, Ανδρέας Βεστάκης, Μαγδαληνή Βογιατζή, Ανδρέας Βούσουρας, Νίκος Βρούβας, Νίκος Γιαβρόπουλος, Πόπη Γιατρουδάκη, Γιώργος Δεπόλλας, Χαράλαμπος Δερμάτης, Γιάννης Δημητράκης, Αλέξανδρος Δ. Δημητριάδης, Γιάννης Διαλινός, Έιγια Έλληνα, Μαρίβα Ζαχάρωφ, Αντιγόνη Καββαθά, Βίκυ Καμένου, Νίκος Καμπιανάκης, Ειρήνη Κανά, Χρύσα Καπαγιωρίδου, Γιάννης Καρδάσης, Βασίλης Καρκατσέλης, Σάββας Κόης, Βασιλική Κοσκινιώτου, Στέλλα Κουκουλάκη, Νίκος Κρυωνίδης, Ευδοκία Κύρκου, Αθηνά Λατινοπούλου, Κοσμάς

Λιλικάκης, Jan Liodaki, Αλέξανδρος Μαγκανιώτης, Μαρία Μαραγκουδάκη, Γιάννης Π. Μαρκαντωνάκης, Δημήτρης Μεράντζας, Μαρία Μιχελογιάννη, Γιάννης Μονογυιός, Δήμητρα Μπακογιαννάκη, Νικόλαος Μπασιάς, Λαμπρινή Μποβιάτσου, Κωνσταντίνα Μπολιεράκη, Ισμήνη Μπονάτσου, Paula Bullent, Κώστας Παγωμένος, Μαρία Πάστρα, Χρυσάνθη Πετρά, Αναστασία Πετράκη, Σύλβια Πετσούρα, Βασίλης Πολυχρονιάδης, Νατάσσα Πουλαντζά, Ευάγγελος Ρούσσοι, Χρυσούλα Σκεπετζή, Κώστας Σπανάκης, Βασιλική Σπύρου, Άρις Στοϊδης, Renate Stollenwerk, Linda Talbot, Νίκος Τόλης, Κατερίνα Τσεμπελή, Κατερίνα Τσίτσερα, Loes Huisin't Veld, Αντώνης Φραντzesκάκης, Πέπη Χατζηδάκη και Έβης Χρήστου.

Η έκθεση ιδιοποιείται τον τίτλο της από την ομώνυμη μουσική σύνθεση του Μάνου Χατζηδάκι που φυσικά ιδιοποιήθηκε τον τίτλο της από την παγκόσμια κριτική βιβλιογραφία σχετικά με την ελαιογραφία του Λεονάρντο ντα Βίντσι. Η προσωπογραφία της Τζοκόντα σήμερα θεωρείται παγκοσμίως το πιο διάσημο και πιο αναγνωρίσιμο έργο ζωγραφικής μετά από εκατοντάδες κριτικές, εικασίες, μύθους και ανατροπές στη διαδρομή της ύπαρξής της στους τελευταίους πέντε αιώνες. Οι διαστάσεις του έργου είναι μόλις 77 εκατοστά επί 53 εκατοστά αλλά η εμπορευματοποίηση της εικόνας της και η ιδιοποίηση του χαμόγελού της είναι εκρηκτικά αντιστρόφως ανάλογες.

Ο επιμελητής και ιστορικός της τέχνης Δρ Κωνσταντίνος Β. Πρώμος σημειώνει: «Το περίφημο έργο L.H.O.O.Q. του Marcel Duchamp, το οποίο διαβάζεται ως *Elleachaudaucul*, έγινε το 1919 και παρουσιάζει τη διάσημη Mona Lisa ή Joconda του Leonardo da Vinci με μουστάκι και γένι και έναν ολότελα άσεμνο τίτλο ως λεζάντα. Πρόκειται για μια ιδιοποίηση του έργου του Λεονάρντο από τον Ντυσάμπ η οποία ακόμα και σήμερα συζητείται αν και κατά πόσο είναι επιτυχημένη.

Όπως αναφέρει ο ιστορικός Robert S. Nelson, φέρνοντας το παράδειγμα του γλυπτού συμπλέγματος των τεσσάρων αλόγων που σήμερα βρίσκονται στην εκκλησία του Αγίου Μάρκου στη Βενετία τα οποία αρχικά η Κωνσταντινούπολη ιδιοποιήθηκε από τη Χίο και κατόπιν οι Βενετοί ιδιοποιήθηκαν από την Κωνσταντινούπολη για να ακολουθήσουν οι Γάλλοι οι οποίοι ιδιοποιήθηκαν τα άλογα από το 1797 έως το 1818

μεταφέροντας τα στο Παρίσι, η ιδιοποίηση είναι μια καλλιτεχνική διαδικασία η οποία είναι σχεδόν τόσο αρχαία όσο και η ίδια η τέχνη.

Ιδιοποίηση σημαίνει ότι κάνω χρήση ενός ήδη αναγνωρισμένου καλλιτεχνικού έργου ή επιμέρους τμήματός του με δική μου στοχοθεσία που δεν έχει σχέση με τους πρωταρχικούς σκοπούς του έργου. Ορισμένοι θεωρούν ότι κάθε ανάγνωση της ιστορίας της τέχνης και των έργων ενός καλλιτέχνη είναι μια ιδιοποίηση. Από την άλλη πλευρά η εκτεταμένη χρήση της ιδιοποίησης ως καλλιτεχνικής πρακτικής τα τελευταία σαράντα χρόνια στους καλλιτεχνικούς κύκλους της Ευρώπης και της Αμερικής δείχνει ότι αυτή η μέθοδος εργασίας όχι μόνο είναι ιδιαίτερα προσφιλής αλλά έχει υψηλή προστιθέμενη αξία και νόημα στο σύγχρονο κόσμο στον οποίο δεδομένα και εικόνες καταναλώνονται και ανακυκλώνονται με πολύ μεγάλη ταχύτητα».

Η έκθεση «Το Χαμόγελο της Τζοκόντα – Πέντε Αιώνες Καλλιτεχνικής Ιδιοποίησης» συνοδεύεται από δίγλωσσο (ελληνικά, αγγλικά) έγχρωμο κατάλογο, που παρουσιάζει σε πλήρη εικονογράφηση όλα τα εκθέματα και περιλαμβάνει εισαγωγή, τεκμηρίωση και σχόλια από τους επιμελητές και σύντομο σημείωμα από τον ιστορικό της τέχνης Δρ Μεγακλή Ρογκάκο. Επίσης σε παράλληλη ανάρτηση με την έκθεση παρουσιάζονται επιλεγμένα παιδικά έργα από τα εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαστήρια που πραγματοποιήθηκαν από την επιμελήτρια και εικαστικό Χρύσα Βαθιανάκη στη Δημοτική Πινακοθήκη Μαλεβιζίου του Ηρακλείου Κρήτης κατά τη φιλοξενία της έκθεσης την άνοιξη του 2019.

Η έκθεση συνδιοργανώνεται από την Ιταλική Πρεσβεία στην Ελλάδα και το Ιταλικό Μορφωτικό Ινστιτούτο Αθηνών, μαζί με την Περιφέρεια Κρήτης, την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, το Δήμο Πλατανιά, την αίθουσα τέχνης Match More και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων – Ελαιουργείον και θα είναι επισκέψιμη από Δευτέρα έως Παρασκευή 15:00-19:00, Σάββατο 10:00-14:00, μέχρι 23.11.2019, με Ελεύθερη Είσοδο. Κυριακές και αργίες η έκθεση θα είναι κλειστή. Κατά τη διάρκειά της θα πραγματοποιηθούν διαλέξεις σχετικά με το θέμα της έκθεσης από τον Prof.re Antonio Forcellino και τον Δρ Κωνσταντίνο Β.

Πρώιμο, ξεναγήσεις από τον Ιωάννη Ν. Αρχοντάκη και εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαστήρια για παιδιά από την Χρύσα Βαθιανάκη σε ημερομηνίες και ώρες που θα ανακοινωθούν μέσω του τύπου.

Πληροφορίες:

T. 210 52 42 646

E-MAIL segreteria.iicatene@esteri.it

***Το TempoForteltalia – Ελλάδα 2019** αποτελεί μια πρωτοβουλία που διοργανώνει η Πρεσβεία της Ιταλίας στην Αθήνα, σε συνεργασία με ελληνικούς και ιταλικούς θεσμούς, ιδρύματα, καλλιτέχνες και λάτρεις του πολιτισμού με σκοπό να μεταφέρει «περισσότερη Ιταλία στην Ελλάδα και περισσότερη Ελλάδα στην Ιταλία».*

***Το πρόγραμμα «XANiART – Εικαστικές Διαδρομές στο Νομό Χανίων»** υλοποιείται από το «Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων – Ελαιουργείον» σε συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, όλους τους Δήμους του Νομού Χανίων και τους Πολιτιστικούς Φορείς που έχουν σκοπό τη διερεύνηση και ανάπτυξη του Πολιτισμού και των Καλών Τεχνών.*

Στόχος του προγράμματος «XANiART» είναι να αναδείξει ο Νομός Χανίων το εικαστικό δυναμικό του και να καταστεί ένα από τα σημαντικά κέντρα εικαστικών δράσεων της Ελλάδας, μια αρένα νέων καλλιτεχνικών τάσεων και ένα φόρουμ εικαστικού διαλόγου και δημιουργίας, ένα χωνευτήριο αλληλεπιδράσεων μεταξύ των γηγενών πολιτιστικών αξιών και των διεθνών ρευμάτων πρωτοπορίας, το βήμα παρουσίασης των δράσεων και αναζητήσεων τόσο των Δασκάλων της Τέχνης όσο και των ευφάνταστων Νέων Δημιουργών.

Παράλληλα με την προβολή του τόπου και την ανάδειξη του ντόπιου πολιτιστικού δυναμικού, στόχος παραμένει η κατασκευή ενός διαδραστικού δικτύου επικοινωνίας μεταξύ όλων των Κρητών Εικαστικών Δημιουργών, της τοπικής κοινωνίας, της ευρύτερης καλλιτεχνικής κοινότητας και του παγκόσμιου πολιτιστικού ιστού.

***Η Μη Κερδοσκοπική Εταιρία Πολιτισμού «Ελαιουργείον – Εργοστάσιο Τέχνης»** δημιουργήθηκε με σκοπό να σώσει από την ερήμωση και τον αφανισμό το Παλιό Ελαιουργείο του Αγροτικού Συνεταιρισμού Ζυμπραγού στο Νομό Χανίων της Κρήτης. Στόχος της είναι να στεγάσει στους χώρους του εκδηλώσεις πολιτισμού, μετατρέποντάς το σε έναν τόπο μνήμης και ένα πεδίο δράσεων στην ενδοχώρα του νησιού.*

Το κτίριο του Παλιού Ελαιουργείου αποτελείται από τον κεντρικό οικοδομικό πυρήνα που κατασκευάστηκε με λιθοδομή τη δεκαετία του 1920 και από πτέρυγες - δορυφόρους κατασκευασμένες σε διαδοχικές οικοδομικές φάσεις ως τη δεκαετία του 1970. Το 1980 σταμάτησε η λειτουργία του ως λιοτρίβι και αφέθηκε να καταρρέει γοργά. Κατά την ανασυγκρότησή του στόχος ήταν η διατήρηση των πρωταρχικών υλικών του κτιρίου με τον αυθεντικό τεχνολογικό του εξοπλισμό με όσο το δυνατόν λιγότερες παρεμβάσεις. Ο μηχανικός εξοπλισμός του ελαιοτριβείου είναι

Ελληνικής Κατασκευής(!) από τις αρχές της δεκαετίας του 1960 και διατηρήθηκε σαν σημείο μνήμης και αναφοράς των αρχικών λειτουργιών του χώρου.

Σήμερα το «**Ελαιουργείον - Εργοστάσιο Τέχνης**» είναι ένας πολυδιάστατος πολιτιστικός οργανισμός. Απαρτίζεται από την «**Πινακοθήκη Εικαστικών Τεχνών Χανίων**» που στόχο της έχει τη διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την παρουσίαση περιοδικών εικαστικών εκθέσεων, και το «**Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων**» που σκοπός του είναι η διαφύλαξη, η παρουσίαση και η ανάδειξη των μόνιμων συλλογών του «Ελαιουργείου» και η προώθηση μαζί με τη μελέτη των διαδραστικών επαφών της Σύγχρονης Τέχνης με τον Άνθρωπο. Παράλληλα από το «Ελαιουργείον - Εργοστάσιο Τέχνης» εκπορεύονται έξι μεγάλα προγράμματα Επικοινωνίας, Συνεργασίας, Ανάπτυξης & Πολιτισμού: 1.«**Ο Δρόμος των Μουσείων**», 2.«**ΟΚύκλος των Φαραγγιών**», 3.«**XANiART – Εικαστικές Διαδρομές στο Νομό Χανίων**», 4.«**Τέχνη & Οίνος – Τα Οινοποιεία Δυτικής Κρήτης παράγουν Πολιτισμό**», 5.«**Δημιουργική Φιλοξενία Καλλιτεχνών – OlivepressArtResidency**» & 6.«**Το Βήμα της Τέχνης**».

Το παλιό λιοτρίβι που αναγεννήθηκε σε «Εργοστάσιο Τέχνης», βρίσκεται στο χωριό Δρομόνερο, 33 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πόλης των Χανίων (30 λεπτά με το αυτοκίνητο), πάνω στον οδικό άξονα που οδηγεί στο γραφικό ψαροχώρι του Λιθουκού Πελάγους με τις μαγικές παραλίες: την Παλαιόχωρα.